

Høring av verneplan for skog

Svarteputt naturreservat, Nome kommune

Fleraldret furuskog i Stivtjønndalen NØ. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Januar 2022**

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang.....	4
5. Verneplanens omfang.....	8
6. Faktaark.....	9
7. Forslag til verneforskrift.....	12

Vernekart er lagt ved høringen som eget vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til vern av Svarteputt naturreservat i Nome kommune.

Bakgrunnen for forslaget er et tilbud fra grunneierne i området om frivillig vern av skog. Tilbudet kom inn 8. juli 2019 gjennom AT Skog. Det er gjort registreringer av naturverdiene i området i 2019 som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneierens representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfold-loven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenoppsettstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettningstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Svarteputt naturreservat ble meldt 29. oktober 2021, og frist for innspill var 15. desember 2021. Det kom inn følgende merknader.

Bane NOR (brev datert 02.11.2021) uttaler følgende:

«Områdene som skal vernes ligger langt fra jernbane. Bane NOR har ingen merknader.»

Språkrådet (brev datert 17.11.2021) uttaler følgende:

«Ingen merknader. Namnet høver på det foreslåtte verneområdet, og Svarteputt er tilrådd skrivemåte for naturnamnet i SSR.»

Landbruksdirektoratet (brev datert 24.11.2021) uttaler følgende:

«Som instans for høyringa av forslag til oppretting av nye naturreservat, ønsker vi å gi nokre generelle innspel til verneprosessen.

Grundig beskriving av området

Av høyringsdokumenta må det komme tydeleg fram om og i tilfelle korleis det aktuelle området blir nytta til landbruksformål. Dersom det er landbruksinteresser i området som ikkje blir tatt omsyn til i utkast til forskrift, ber vi om at det blir grunngeve i høyringsdokumenta.

Typiske landbruksinteresser kan vere (lista er ikkje uttømmende):

- o Skogsbilveg som er naudsynt for skogbruk på tilgrensande areal*
- o Traktorveg i samband med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Utforming av forskrift

Dersom det går vegar/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvaltaren vurdere om det kan bli gitt føresegn om merking, rydding og vedlikehald av desse. Det bør bli lagt til rette for drift og vedlikehald av eventuelle støl-/seterområde og bli opna for andre tekniske tiltak som bidreg til ein landbruksmessig utnytting av området. Dersom slike tiltak ikkje er ønskeleg innanfor verneområdet, må det bli gitt ei fagleg grunngeving for dette i høyringsdokumenta.

Beite vil vere aktuelt i mange område som blir foreslått verna som naturreservat. Det bør difor bli vurdert om forskrifta kan opne for dette. Viss ikkje, må det bli gjort greie for kvifor i høyringsdokumenta. Dersom det blir opna for beiting i området bør det også bli utarbeida føresegn for utsetting av saltsteinar og oppføring/vedlikehald av gjerde og sankekveer.

For alle tiltaka over må det bli vurdert om det kan bli gitt føresegn om motorferdsel i samband med tiltaka. Det bør bli gitt generelt unntak frå føresegna om ferdsel i samband med uttransportering av sjuke og skadde bufe.

Vi går ut frå at Statsforvaltaren sin landbruks- og reindriftsfaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også vere nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltninga i arbeidet.»

Forsvarsbygg (brev datert 07.12.21) uttaler følgende:

«Vi ser foreløpig ingen konflikter med det foreslåtte verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsynte unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber og om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterligere merknader til verneframlegget nå.»

BirdLife Norge avdeling Telemark (brev datert 14.12.21) uttaler følgende:

«Kartlegging av fuglelivet i foreslåtte verneområder

Vi er opptatt av at kartleggingsprosessen frem til endelig vern av skogsområder må inkludere kartlegging av fuglelivet i de aktuelle områdene. En gjennomgang av tidspunktene for kartleggingene av de aktuelle områdene i denne saken viser at et klart flertall skjer fra september til november. Noen få i august og én i juli. Flere arter av trekkfugl har allerede dratt fra landet i september. På sensommeren og høsten er det i tillegg mange fuglearter som ikke gjør så mye av seg eller til og med har flyttet seg ut av hekkeområdene, og disse kartlegges dermed best på senvinteren eller våren.

Et eksempel for å vise mangelfull kartlegging av fugl er rapporten fra Modalen i Tokke kommune. I løpet av 7 feltdager så var det enten ingen fuglearter som ble observert eller ingen som var viktige nok til å bli nevnt.

Et annet aspekt er at når man har feltarbeid for å påvise en del av de andre artsgruppene, så som lav, sopp, karplanter og biller, så krever dette så stor oppmerksomhet at det ofte kan bli vanskelig å få med seg det fuglelivet som må være i området med mindre man har dedikert personell til stede.

Om frivillig vern av skog

Sett bort i fra mangelfull kartlegging av fugleliv er BirdLife Telemark positive til frivillig vern av skog. Men det betyr ikke automatisk at alle områdene som blir foreslått for vern er like godt egnet til dette vernet.

Det er viktig at de områdene blir satt av til frivillig vern er av en slik verdi at det føles viktig å verne områdene. Når det er et mål at 10% av skogen i landet vårt skal vernes så er det viktig at skogen har stor nok verdi til å forsvare et vern, og at resurser ikke går med på vern av områder som er av lav verdi for biologisk mangfold.

Ettersom grunneiere får kompensasjon for å avgi et område til frivillig vern samt at det finnes begrensede midler til dette, så bør man også være tilbakeholdende med å verne områder uten så store verneverdier.

Forslag i forbindelse med verneplanarbeidet

BirdLife Telemark foreslår at de områdene som kun har lokal verneverdi (område 3, 5, 8, 9, 21 og 25 går ut av planene for frivillig vern og at de midlene som skulle blitt brukt til dette heller brukes ved en annen anledning når man får tilbud om områder som har høyere verneverdi.

Videre forslår vi at områdene som har regional verneverdi blir fredet. Først og fremst

innenfor de områdene som kartleggerne har vurdert som verneverdig, men i tillegg at man også tillater at et område rundt blir vernet som en fornuftig buffersone for de verneverdige områdene. Dette gjelder områdene; 2, 10, 11, 12, 14, 20, 22, 23 og 27. Samtlige av de foreslåtte områder som har nasjonal eller internasjonal verneverdi bør bli vernet innenfor de rammene som er lagt.

Optimalt sett bør vern også på sikt innebære redusert omfang av jakt, spesielt på rødlistede arter.»

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (brev datert 15.12.21) uttaler følgende:

«Generell kommentar til verneplanarbeidet

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (NVMT) viser til invitasjon om å komme med uttale til Statsforvaltarens verneplanarbeid for 28 skogområde i Telemark. NVMT har i høve til skogområda lokalisert i Midt-Telemark-regionen lagt merke til at nokre av verneforslaga som nå ligg ute, viker i påfallande grad frå fagbiologars egne verneforslag. Generelt er tendensen at fagbiologanes arronderingar er meir restriktive enn tilbydars, og i enkelte tilfelle betydeleg meir restriktive. NVMT vil nytte høvet til kommentere at det er to problem Statsforvaltaren må leggje vekt på i vernearbeidet framover: 1) Me er bekymra for at verneprosenten for Telemark på sikt kan fyllast i for stor grad opp av skog med liten eller ingen verneverdi, og 2) at vern av skogområde bestående av ungsog og hogstflater også vil kunne svekke publikums tillit til at myndigheitenes vernearbeid fagleg sett er forsvarleg. Under vil me kommentere to av dei føreslåtte verneforslaga spesielt, begge lokalisert i Nome kommune.

Svarteputt

Fagbiologs (John Gunnar Brynjulvsrud, BioFokus) verneforslag for Svarteputt er nokså restriktivt. Dette grunngjev han med at betydelege delar av tilbydars forslag består av ungsog og hogstflater. Flyfoto frå området tilbake til 1969 og fram til 2015, viser klart at fagbiologs verneforslag omfattar mesteparten av dei resterande partia med eldre skog i området. Fagbiolog har også utelate området i vest mot Veungsfjell, der det berre er dokumentert to små naturtypar (naturtype 5 og 6). Ut ifrå omsyn til landskapsintegritet kan NVMT forstå at også dei vestliggjande områda takast med innanfor ei vernesone, men det er vanskelegare å forsvare at partia med ungsog og hogstflater i nordaust skal takast med. Arronderinga i nordaust bør i det minste avgrensast til lisidene, medan partia på toppen bør utelatast, da dei så å seie i sin heilskap er flatehogde areal.

...

Avsluttande merknader

Naturvernforbundet i Midt-Telemark meiner at fleire interessante og viktige område i denne prosessen er blitt føreslåtte for vern, men me ser også med ei viss bekymring på tendensen til å inkludere større areal med liten eller ingen verneverdi i dei ulike forslaga. Tilfella me har valt å kommentere ovanfor skil seg spesielt ut, og da i ein slik grad at Statsforvaltaren etter vår meining bør gjera vernesonene for desse to lokalitetane meir restriktive og meir i samsvar med fagbiologanes vurderingar.»

Statnett (brev datert 16.12.21) uttaler følgende:

«Det vises til melding om oppstart av verneplanprosess - Frivillig skogvern på privat grunn - 28 områder i Telemark. Statnett har ikke transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 20.12.20) skriver at deres sektorområde ikke er berørt, og har ingen merknader.

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav e og g, § 6 bokstav a, § 7 bokstav d og f.

Når det gjelder merknaden fra Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at vi har tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensynet til militær luftoperativ virksomhet i § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

I forhold til uttalelsen fra BirdLife Norge avdeling Telemark som ønsker kartlegging av fugl i områdene som inngår i oppstartsmeldingen av oktober 2021 vil vi bemerke at fugl ikke inngår som en fast del av kartleggingsoppdraget som konsulentfirmaene utfører (kartleggingen følger metodikken i håndbok 13 fra DN). Dette forklarer hvorfor det fremkommer lite eller ingen kunnskap om fugler i de biologiske kartleggingene som gjennomføres som del av verneprosessen. I en del tilfeller besitter Statsforvalteren selv kunnskap om fuglelivet i tilknytning til tilbudsområder, som da synliggjøres i høringen for det enkelte området. Kunnskap om fugl vil i noen tilfeller også kunne hentes inn fra andre kilder, for eksempel www.artsobservasjoner.no. Dette kan i enkelte tilfeller innebære at områder med lokal verneverdi (*) heves til en høyere verneverdi. Statsforvalteren er i prinsippet enig med BirdLife Telemark i at kartleggingen av fugl burde vært en fast del av kartleggingene.

Når det gjelder kommentarene til Naturvernforbundet i Midt-Telemark (NVMT) så vil Statsforvalteren bemerke at arronderingen av det som foreslås vernet ikke er endelig bestemt. I den grad det er hogstflater og plantefelter innenfor verneforslaget, vil det i nesten alle tilfeller bli utelatt frem mot vernevedtak. Vernearealet vil dermed bli endret. Grunnen til det er todelt, grunneier vil for det første ikke få særlig uttelling for slike arealer i erstatningssammenheng, og slike arealer er lite egnet til vern på grunn av manglende biologiske verneverdier. Når det er sagt så er formålet med vern av skog fremtidsrettet, hvilket betyr at vernet må ses i hundreårs perspektiver. Det innebærer at også slike arealer på sikt vil utvikle en større diversitet av biologisk mangfold. I noen tilfeller kan det også være aktuelt med restaureringstiltak for å fremskynde en tilstand som er mer i tråd med verneformålet. Statsforvalteren legger også vekt på at Miljødirektoratet i sin konkretisering av vernebehov ønsker lavlandskog i skogvernet. De områdene som Naturvernforbundet Midt-Telemark har spesifikke kommentarer til ligger nettopp i lavlandet. I noen tilfeller sitter Statsforvalteren på supplerende kunnskap utover det som kartlegger har rapportert. Det kan bety at kartleggerens forslag til verneverdig areal ikke alltid vil være det samme som foreslås vernet.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring med **frist 1. april 2022**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneverdi
Svarteputt naturreservat	Nome	2	1759 daa	(**) regional

Keloelementer på Bjørnefjell. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud

6. Faktaark

LOKALITET:	Svarteputt
KOMMUNE:	Nome
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	1759 daa
HØYDE OVER HAVET:	160-540 m. o. h.
EIENDOM:	Gnr./bnr.: 116/4, 116/7

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger på vestre side av Bjørnefjell og østre side av Veungsfjell i sørboreal (90%) og boreonelmoral (10%) vegetasjonssone, og omfatter Stivtjønndalen, vest- og østvendte lisider og skogkledte koller og smådaler. Berggrunnen består av øyegneis, granitt og foliert granitt, og løsmassene består i hovudsak av humusdekke/tynt torvdekke.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Fattig vegetasjon dominerer innenfor avgrenset areal i form av furukoller med lyng- og bærlyngvegetasjon, men i friskere søkk, blokkmark og dalganger forekommer også partier med rikere vegetasjon av type svak lågurt- og lågurtvegetasjon i tillegg til blåbærvegetasjon. På kollene er furu det dominerende treslaget mens gran dominerer i søkk og i partier med tykkere jordsmonn. I tillegg forekommer en del bjørk, osp og i mindre grad rogn og einer. I Stivtjønndalen forekommer også hassel, alm, lind og spisslønn i partier, samt noe gråor. Lav bonitet dominerer avgrenset areal, men i Stivtjønndalen er det også en del partier med høy og middels bonitet.

Hogstmoden skog dominerer avgrenset verneverdig areal, men det forekommer også partier med overaldrig skog. I en del partier er granskogen i sammenbrudd og det er som følge en del forekomster med død ved, dog mest ferskt virke. Historisk utnyttelse i området har ført til at skogen ikke er spesielt gammel, men det forekommer skog med en viss grad av kontinuitet. Disse områdene er i stor grad konsentrert i kjerneområdene, men spredte kontinuitetsbærende elementer forekommer også i fyllarealene, eksempelvis som keloelementer og brannstubber på furukollene. Med unntak av kiler med ungskog er det få tegn til inngrep i nyere tid innenfor avgrenset areal.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalt «rødlistede» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra Norsk Rødliste 2015, fra Artsdatabanken. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Fattige vegetasjonstyper i skog dominerer avgrenset areal, men det forekommer også en del partier med rikere vegetasjonstyper. I de rikere partiene gjenspeiles dette i en forholdsvis heterogen karplanteflora med mer eller mindre basekrevende arter som vårerteknapp, trollbær, myske, blåveis og hasselmoldmose. Av rødlistede arter er de fleste i større eller mindre grad knyttet til kontinuitet i skog, herunder gul snyltekjuke *Antrodiella citrinella* (VU), lys brannstubbelav *Carbonicola anthracophila* (VU), pelsblæremose *Frullania bollanderi* (VU), rosenkjuke *Fomitopsis rosea* (NT), svartsoneskjuge *Phellinus nigrolimitatus* (NT), rynkeskinn *Phlebia centrifuga* (NT), korallpiggsopp *Hericium coralloides* (NT) og blanknål *Calicium denigratum* (NT). I tillegg er alm *Ulmus glabra* (VU) og kort trollskjegg *Bryoria bicolor* (NT)

påvist. Granrustkjuke *Phelinidium ferrugineofuscum*, duftskinn *Cystostereum murryii* og blomkålsopp *Sparassis crispa* ble notrert, og har alle en viss indikatorverdi for eldre skogsmiljøer. Det ble også registrert lungenever *Lobaria pulmonaria*, sølvnever *L. amplissima* og skrubbenever *L. scrobiculata*, som er arter som til en viss grad indikerer grove løvtrær og miljøer med stabilt luftfuktighet.

Området Svarteputt oppnår høy mangeloppfyllelse på mangelnaturtyper som følge av over 50 daa gammel granskog som har middels udekket vernebehov i fylket, og middels mangeloppfyllelse som følge av over 25 daa høybonitetsskog og 250 daa lavlandsskog. Totalt sett oppnår området Svarteputt middels mangeloppfyllelse, og vurderes samlet å være i nedre sjiktet av regionalt verneverdig (**).

FORMÅL

Formålet med forskriften er å ta vare på et område som har særlig verdi for biologisk mangfold på grunn av forekomst av sørboreal granblandingsskog i lavlandet, med partier av edelløvskog og gode forekomster av død ved, samt innslag av brannpåvirkning.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av sjeldne og truede arter av karplanter, sopp, mose og lav.

ANDRE INTERESSER

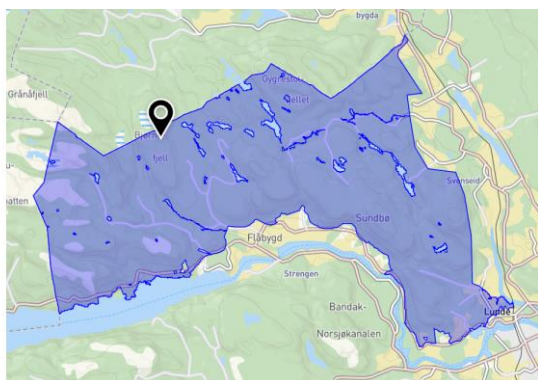
Det finnes fire stier innenfor verneforslaget, og en traktorvei og disse er tegnet inn på vernekartet.

TEKNISKE INNGREP

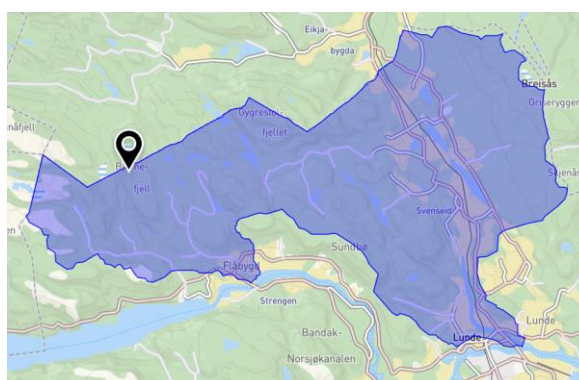
Ingen kjente.

PLANSTATUS

Arealet ligger i område avsatt til LNRF (landbruks- natur- og friluftsområde) formål, jf. figur 1 under, hentet fra kommuneplanens arealdel (2020-2030). I tillegg ligger arealet innenfor båndleggingssone H740_2, i bestemmelsene for kommuneplanen som «H740_2 Verna vassdrag – Området Flåvatn-Seljordsvatn» jf. figur 2 under.

Figur 1 viser LNRF-området der verneforslaget ligger innenfor.

Figur 2 viser båndleggingssonen H740_2 for verna vassdrag hvor verneforslaget ligger innenfor.

MERKNADER

Ingen spesielle.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Tabellen viser skogbruksdata for tilbudsområdet.

Navn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Annet areal i daa			Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Vann	Imp.	m ³ /daa	m ³
Svarteputt naturreservat	1755	486	673	224	1383	58	8	306	0,23	28946

Skogdatene er levert av AT Skog.

LITTERATUR

Brynjulvsrud, J. G. 2020. Naturverdier for lokalitet Svarteputt, registrert i forbindelse med Frivilligvern 2019. NaRIN faktaark. BioFokus.

Rynkeskinn (NT) sør i Stivtjønndalen. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarer til forskriftene

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

Definisjon på større arrangement er om lag 30 deltakere. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 bokstav e.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier og veier.

Vedlikehold som rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stier og veier kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn. Dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernet, som ønskes ryddet, kan det etter søknad gis dispensasjon etter § 7 a til rydding og vedlikehold.

Motorferdsel.

Motorferdsel er forbudt etter § 5 bokstav a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Tillatelser kan gis for flere år, vanligvis opp til fem år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og ridning.

Frilufsloven åpner for sykling, ridning og annen bruk av hest på veier og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge frilufslovens bestemmelser. Jf. bestemmelsen i § 5 bokstav b.

Brenning av bål.

Det er vanlig at det er åpnet for brenning av bål i store reservat (over 700-1000 daa). En må da benytte tørrkvist eller ved en har med seg, det er ikke tillatt å felle eller hogge opp døde trær.

Rikelig med død ved i Veungsfjellet SØ. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud

Forskrift om vern av Svarteputt naturreservat i Nome kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon .... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med forskriften er å ta vare på et område som har særlig verdi for biologisk mangfold på grunn av forekomst av sørboreal granblandingsskog i lavlandet, med partier av edelløvskog og gode forekomster av død ved, samt innslag av brannpåvirkning.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av sjeldne og truede arter av karplanter, sopp, mose og lav.

Det er en målsetning å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Nome kommune: 116/4, 116/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på 1759 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet...20xx. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nome kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold og merking av eksisterende stier vist på vernekartet.
- e. Beiting.

- f. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- g. Utsetting av saltsteiner.
- h. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest utenom eksisterende stier er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av fisk og vilt.
- d. Hogst av etablerte plantefelt.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav b, c, d og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Pelsblæremose (VU) sør i Stivtjønndalen. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud